

Protokoll arbetsgruppsmöte Fokus 3 Sjöar

**FOKUS
3 SJÖAR**

Tid: Tisdag 23 sep 2025 kl 13.00 – 16.00

Plats: Hemvärnsgården i Sövde
Sövdeborgsvägen 30, 275 96 Sövde

Introduktion

1. Presentationsrunda

Arbetsgruppen

Anders Ingvarson	Vice ordförande Sövde byalag
Andrea Nowag	Kommunekolog Ystad
Annika Håkansson	Sportfiska i Sövedsjön & Destination Snogeholm
Emelie Willsäter	Miljöstrateg Sjöbo kommun
Julius Jarving Ohlsson	Vattenhandläggare på Länsstyrelsen Skåne
Sara Färlin	Sövde byalags miljögrupp
Therese Parodi	Samordnare Kävlingeåns vattenråd
Thomas Quist	Ordförande Kävlingeåns vattenråd

Övriga

Christoffer Bonthron	Samordnare Kävlingeåns vattenråd
Johanna Alkan Olsson	Lektor CEC, Lunds universitet
Emma Enström	Doktorand CEC, Lunds universitet

Ej närvarande

Jessica Lerstorp	Sövde byalag
Roger Lindgren	Ordförande Friluftsförbundet

2. Dagordningen

Beslut:

- att godkänna dagordningen
- att CEC presenterar efter punkt 6 istället för under punkt 17

3. Val av mötesordförande framöver & sekreterare

Beslut:

- att Therese Parodi är ordförande
- att Therese Parodi är sekreterare

4. Presentation– Sammanställning av projektet hittills – 10 min

Therese Parodi informerar enligt PPT i Google Drive

Sövde byalag tog initiativ till projektet och kontaktade Therese på Kävlingeåns vattenråd, som föreslog samarbetsformen Fokus 3 sjöar, som är liknande samverkansupplägg som Fokus Vombsjön, som vattenrådet och Sydvatten driver tillsammans. En arbetsgrupp sammankallades och har haft möte 13 maj och 23 juni 2025.

Alla tre sjöar är sammanlänkade via tillrinningen, från Ellestadssjön, via Snogeholmssjön, via Sövdesjön, via Klingavälsån till Kävlingeåns huvudfåra och slutligen ut i Lommabukten. Därav behöver projektet ta alla tre sjöarna i beaktning, inte bara Sövdesjön. Det finns en allmän oro runt sjöarna om ökad algblomning, rekreativsvärdena runt och i sjöarna är väldigt höga.

Vattenrådet har endast en provpunkt, och det är i Sövdesjöns utlopp. Därmed har vi dålig koll på tillflöden och status. Byalaget tog provet vid 4 tillfällen under 2024 runt Sövdesjön och det visade mycket höga kväve och fosforhalter, det mesta kommer från Snogeholmssjön, men interbelastningen av fosfor i sjön är troligen hög.

Ett helhetsgrepp behöver tas kring alla tre sjöarna och deras tillrinningsområde, vilket blir Fokus 3 Sjöars arbetsområde. Syftet med projektet är förbättra vattnet i de tre sjöarna samt i deras tillrinningsområden. Projektet kommer ha tre ben för att uppnå detta; Samverkan, Åtgärder, Övervakning och det kommer behöva sökas bidrag för projektets alla tre ben. Projektet kommer bli en del av vattenrådets verksamhet, och är tänkt att löpa på kontinuerligt, dvs inte ha något slutdatum.

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

Organisation

5. Kommer alla åt Google drive?

Beslut:

-att Therese bjuder in alla till den gemensamma arbetsytan Google drive

6. Representer i arbetsgruppen

- Biosfärsområdet Storkrieket? Kan tillfrågas längre fram i processen när de formaliserats.
- Dikningsföretag?
- Skolor? Länsstyrelsen har medel för att entusiasmera elever att utföra naturvård. T.ex friskolan Boken i Blentarp (Anders har kontakter), samt kommunala skolor. Emelie tipsade om Fältbiologerna.
- LU (akvatisk ekologi och även biologilinjen) har varit i Sövdesjön varje år under hösten och provfiskat och undersökt bottensediment. Det borde finnas fler resultat att ta del av. Johanna kollar upp.
- Markägarrepresentant? Vikten av att ha en markägarrepresentant i arbetsgruppen belystes, som kan representera lantbrukets syn. Therese och Thomas funderar på vem.

Beslut:

-att Thomas och Therese lämnar förslag på vem som kan vara markägarrepresentant i arbetsgruppen

7. Projektnamn och projektlogga

Ett annat förslag på projektnamn är Sövdes 3 Sjöar/ Sövdes sjöar eftersom alla tre sjöar ligger i Sövde socken. Det finns dock en risk med detta namn att boende vid de andra sjöarna känner sig exkluderade. Majoriteten på mötet föredrog namnet Fokus 3 Sjöar.

Begreppet "3 Sjöar" är slagkraftigt och kan användas i framtida marknadsföring av området, för att locka turister etc.

Förslag till logga godkändes. Fanns önskemål att lägga in en Skånekarta som bakgrund så att man förstår att de blå områdena är sjöar och var de ligger.

Beslut:

-att Therese kontakter Lunds kommuns kommunikatör för att finjustera loggan

8. Föredrag Forskning CEC – Centrum för Miljö och Klimat – Lunds universitet – 10 min

Johanna Alkan Olsson och Emma Enström informerar om ett projekt som handlar om hur man kan engagera lokalbefolkningen, enligt PPT på Google Drive

Projektet heter IntergrateNBS (Nature based solutions) och syftet är att stödja och stärka genomförandet av naturbaserade lösningar. Projektets mål i Fokus 3 Sjöar är;

- Skapa grund för en strategi för hur och med vad man kan arbeta med i 3 Sjöar området
- Samla in det som diskuteras och strukturerar det i en "strategi/bas" för fortsatt arbete.
- Bidra till att fördjupa kunskapen om hur man kan arbeta för att engagera lokalbefolkning i gemensam förvaltning av naturresurser

De vill hålla tre dialogmöten med arbetsgruppen, ett i nov, dec 2025 och jan 2026, 2 h långa vardera.

Dialog 1: Vilka geografiska ställen är viktiga för er och varför?

Dialog 2: Vilka utmaningar finns och för vem är det en utmaning?

Dialog 3: Lösningar på identifierade problem

De har även studenter och examensarbetare som kan ta fram underlag och utreda saker som projektet behöver.

Thomas gjorde inspel att det är viktigt att vi börjar i rätt ände och gör en strukturplan där man punktar ned i vilken ordning man tar saker och ting. Markägarna måste involveras tidigt, dvs nu. Vi bör inleda med individuell kontakt med de stora markägarna redan nu. Därefter hålla ett stormöte med markägarna är viktigt, Hans Ramel kan berätta om Fokus Vombsjön som inspiration. Therese och Thomas tar på sig denna uppgift, Christoffer kan stötta vid behov. Hans Ramel kan även ge input.

Beslut:

-att Therese och Thomas gör en projektplan (turordning för i vilken ordning allting ska ske)

-att Therese och Thomas gör en plan samt genomför individuell markägarkontakt

9. Vilka projektdokument behöver tas fram?

- Projektbeskrivning – Therese färdigställer, Granskat och färdigt fram till nästa arbetsgruppsmöte

- Handlingsplan med prioriteringsordning och mål på kort och lång sikt för projektets tre ben– Therese färdigställer, Granskat och färdigt fram till nästa arbetsgruppsmöte

Beslut:

-att Therese färdigställer Projektbeskrivning och handlingsplan, samt har skickat ut det för granskning inför nästa möte 13 nov

10. Sammanträdestider 2025 och 2026

Nästa sammanträdestid blir 13 nov kl 8.30 – 12 på Hemvärnsgården i Sövde. Johanna på CEC ordnar frukostmackor och lunch. 2 h dialogmöte, och 1 h arbetsgruppsmöte. Therese återkommer längre fram med övriga mötestider (måste samordnas med CEC)

Beslut:

-att fastställa nästa mötestid 13 nov 2025 och att Therese bjuder in i kalendern

Åtgärder

11. Arbetsflöde gällande uppstart vattenvårdsåtgärder

Parallellt med detta bör arbetet fortgå med att entusiasmera markägare

- Problembeskrivning behöver tas fram (i projektbeskrivningen)
- Lågt hängande frukter? Projekt vi kan inleda med direkt
- De stora markägarna – hur nå ut? Markägarförteckningar behövs, Emelie har redan skickat för Sjöbo kommun och Andrea ombads för Ystads kommun. Kontakt tas nu innan arbetet kommit för långt.
- Bidrag söks i framöver för:
 - Reduktionsfiske
 - Samverkansdelen i projektet. Övriga delar får vi söka för längre fram.
- Så småningom behöver en plan för reduktionsfiske i de tre sjöarna tas fram.

Beslut:

-att Ystad inkommer med markägarförteckning

-att Therese Parodi söker bidrag i höst/vinter

12. Reduktionsfiske Sövdesjön hösten 2025

Klara Vatten ska reduktionsfiska i Sövdesjön runt 20-24 oktober, finansieras av Kävlingeåns vattenråds egna kassa.

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

13. Presentation– Återvätning Stiftelsen Skånska Landskap – 10 min

Christoffer Bonthron informerar om projekt med stor återvätningspotential mellan de tre sjöarna enligt PPT i Google Drive

Stiftelsen Skånska Landskap äger mark mellan de tre sjöarna, ca 1 200 ha. De har gett Kävlingeåns vattenråd i uppdrag att återställa vattenmiljöerna på deras mark, Målet är att hela fastigheten hydrologiskt återställs eller restaureras med åtgärder som kan anses ekonomiskt rimliga.

Därmed kan man säga att åtgärds-delen i Fokus 3 Sjöar redan har inletts.

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

Ekonomi

14. Bidragsansökningar i höst/vinter

Julius Jarving Ohlsson presenterade vilka olika stöd Länsstyrelsen Skåne har; LOVA, LONA, Strategiska Planen, Fiskevårdsmedel. De prioriterar projekt som syftar till att återställa. Fokus LOVA= näringsrening, behöver ej vara strikt näringsrening. LONA=återvätning, biol mångf, grundvattenbildning, god ekologisk status också. SP= markägaren måste stå på projektet. Ser positivt på helhetsgrepp. Måste oftast prioritera fysiska åtgärder pga de är översökta.

Hittar vi mer konkreta platser med intresserade markägare så kan stöden ovan vara intressanta. För pengar till reduktionsfiske vill de att man har en långsiktig plan vs internbelastning osv.

Lista på potentiella bidrag att söka

- LOVA
- LONA
- SP Stöd
- FORMAS
- VINNOVA
- Sparbanken Skåne
- Fiskevårdsmedel Länsstyrelsen
- Miljövårdsfonden via Region Skåne (stänger i juni)
- Regionalfonden Skåne-Blekinge (ERUF)
- Allmänna arvsfonden
- Jordbruksverket
- Alwins form
- Postkodsstiftelsen
- Sportfiskarna
- Leader

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

Övervakning/Uppföljning

15. Info om Fokus 3 Sjöar på Kävlingeåns vattenråds hemsida

Therese lägger till en flik om Fokus 3 sjöar på hemsidan. Där kan dessa protokoll läggas in bland annat.

Beslut:

-att Therese lägger in underflik om Fokus 3 Sjöar på Kävlingeåns vattenråds hemsida

16. Forskning

-Lisa Dessborn Högskolan Kristianstad vill forska på återvätning, kanske blir involverad i Fokus 3 Sjöar framöver.

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

17. Provtagningsplan i sjöarna

Det behöver upprättas ett provtagningsprogram för de 3 sjöarna.

- Ett alternativ är att ge konsult i uppdrag att ta fram detta, men då behövs bidrag. Kävlingeåns recipientkontrollsbudget är maximerad, finns dock utrymme i Vattenvårdsplans-budgeten.
- Skolklasser/universitet/privatpersoner provtagning: Provtagningen är standardiserad, 2 dagars kurs behöver man gå för att ta prover, så vem som helst kan inte göra det.
- Johanna nämnde att CEC studenter kanske kan ta fram en provtagningsplan i samråd med Ekologigruppen och handledare på CEC. Underlag från Klara Vatten finns.
- Byalaget kan köra en vända till med provtagning runt Sövdesjön om det andra tar tid.

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

Samverkan

18. Årligt event för allmänheten

Vi vill ha det i framtiden – inget vi behöver planera nu.

Therese informerar om Fokus 3 Sjöar på Sövde byalags årsmöte i feb 2026

Beslut:

-att lägga informationen till handlingarna

19. Övriga punkter / Laget runt

Ingenting togs upp under denna punkt

20. Mötet avslutas